



Maa- ja metsätalousministeriö  
Jord- och skogsbruksministeriet  
Ministry of Agriculture and Forestry



**RUOKAVIRASTO**  
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

MMM 26/00.03.01/2020

Ruokavirasto 7282/02.00.00.00/2019

## Maa- ja metsätalousministeriön ja Ruokaviraston välinen tulossopimus 2020 – 2024

## Sisällys

1. MAA- JA METSÄTALOUSHALLINNON YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS JA HALLINNONALAN VIRASTOJEN TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS JA VOIMAVAROJEN HALLINTA SEKÄ RUOKAVIRASTON TAVOITELINJAUKSET .....	3
1.1 Ruokaviraston toimintaan liittyvä yhteiskunnallinen vaikuttavuus (TA 2020) .....	3
1.2 Toiminnallinen tuloksellisuus (TA 2020) .....	3
1.3 Voimavarojen hallinta (TA 2020).....	3
1.4 Ruokaviraston tehtävät ja tahtotila .....	4
2. RUOKAVIRASTON VUODEN 2020 TULOSTAVOITTEET JA ALUSTAVAT TAVOITTEET VUOSILLE 2021–2024 .....	5
2.1 Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet .....	5
2.2 Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet.....	9
2.3 Voimavarojen hallinnan tavoitteet .....	12
3. SEURANTA JA RAPORTOINTI .....	14
LIITE 1: Tulostavoitteiden toteuttamista tukevat toimenpiteet, niiden aikataulutukset sekä tunnusluvut ja laskelmat.....	15
LIITE 2 Ruokaviraston perustehtäviin vaikuttavan toimintaympäristön kuvaus .....	26

# 1. MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN TOIMIALAN YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS JA HALLINNONALAN VIRASTOJEN TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS JA VOIMAVAROJEN HALLINTA SEKÄ RUOKAVIRASTON TAVOITELINJAUKSET

## 1.1 Ruokaviraston toimintaan liittyvä yhteiskunnallinen vaikuttavuus (TA 2020)

Ruokavirasto tukee toiminnallaan seuraavia yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita:

- A1. Vastuullisen ja uudistuvan ruokajärjestelmän kilpailukyky paranee.
- A2. Uudistuva ja kestävä luonnonvaratalous lisää hyvinvointia ja korvaa uusiutumattomien raaka-aineiden ja energian käyttöä.
- A3. Monipuolinen yritystoiminta ja menestyvä maaseutu, monipaikkaisuus ja verkostot vahvistavat yhteiskuntaa.
- A4. Luotettavat ja laajakäyttöiset paikka-, kiinteistö- ja huoneistotiedot mahdollistavat uutta liiketoimintaa ja turvaavat omistusta.

Nämä vaikuttavuustavoitteet ovat voimassa myös vuosina 2021–2024, ellei muusta päätetä.

Lisäksi Ruokavirasto toteuttaa osaltaan erityisesti seuraavia Marinin hallitusohjelman strategisia kokonaisuuksia:

- Kestävän talouden Suomi
- Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi
- Suomi kokoaan suurempi maailmalla
- Turvallinen oikeusvaltio Suomi
- Elinvoimainen Suomi
- Osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden Suomi.

## 1.2 Toiminnallinen tuloksellisuus (TA 2020)

Toiminta on tuloksellista ja voimavarat suunnataan tehokkaasti yhteiskunnallisen vaikuttavuuden saavuttamiseksi.

- B1. Toimintamme on asiakaslähtöistä, horisontaalista, avointa ja ennakoivaa.
- B2. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintamme on verkostoitunutta, vaikuttavaa ja tukee ennakoivasti päätöksentekoa ja elinkeinojen kilpailukykyä.
- B3. Digitaaliset ratkaisumme ovat käyttäjälähtöisiä ja tietovarantomme ovat yhteensoivia ja luotettavia ja niitä hyödynnetään tehokkaasti.
- B4. Ennakoimme riskejä ja varaudumme kriiseihin.

## 1.3 Voimavarojen hallinta (TA 2020)

Huolehditaan siitä, että tehtävät ovat tasapainossa voimavarojen kanssa.

- C1. Henkilöstömme on osaavaa, arvostettua ja voi hyvin.

Resurssimme ovat riittävät ja oikein kohdennetut.

Näitä toiminnallisen tuloksellisuuden ja voimavarojen hallinnan tavoitteita (kohdat 1.2-1.3) sovelletaan myös vuosina 2021–2024, ellei muusta päätetä.

## 1.4 Ruokaviraston tehtävät ja tahtotila

Ruokavirastosta annetun lain (371/2018) mukaan Ruokaviraston tehtävinä ovat elintarvikkeiden ja maa- ja metsätalouden tuotantopanosten turvallisuuden ja laadun, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin sekä kasvinterveyden edistäminen, valvonta ja tutkimus. Lisäksi virasto edistää viranomaistoimin elintarvikkeiden ja maatalouden tuotantopanosten vientiä. Näihin tehtäviin liittyvä toiminta on kuvattu Suomen elintarvikeketjun monivuotisessa kansallisessa valvontasuunnitelmassa 2015-2020 (VASU). Sen avulla Ruokavirasto koordinoi ja ohjaa alue- ja paikallishallintoa, toimialan muita viranomaisia (puolustusvoimat, Tukes, Tulli ja Valvira) sekä laboratorioita niin, että toiminta olisi tehokasta, yhtenäistä, oikeasuhteista ja läpinäkyvää. Näiden tehtävien yhteiskunnallinen vaikuttavuus näkyy tämän koordinaatiotyön onnistumisena.

Ruokavirasto toimii Suomen maksajavirastona, joka vastaa Suomessa Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan mukaisten toimenpiteiden, EU:n osarahoittamien maaseudun kehittämistoimien ja näitä täydentävien kansallisten toimenpiteiden toimeenpanosta. Keskeiset kehittämistoimet on kuvattu Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmassa vuosille 2014-2020 (Maaseutuohjelma). Lisäksi Ruokavirastolla on eräitä kansallisen maaseutupolitiikan toimeenpanoon liittyviä tehtäviä.

Ruokaviraston tuoreen strategian mukainen tulevaisuuden visio on: *Vastuullista ruokaa – hyvää elämää*. Tällöin virasto tavoittelee toiminnassaan ja sen kehittämisessä sitä, että Suomessa on saatavilla vastuullisesti tuotettua ruokaa, minkä katsotaan parantavan elämänlaatua. Strategisen toiminta-ajatuksensa mukaisesti virasto tuottaa *turvallisuutta ja kilpailukykyä ruokaketjun kumppanina*.

Ruokaviraston strategian mukaan viraston toiminnan vaikuttavuuspäämäärät ovat:

- Kotimainen ruoantuotanto ja maaseutu ovat elinvoimaisia
- Eläimet ja kasvit ovat terveitä ja hyvinvoivia
- Ruoka on turvallista ja terveellistä

Strategiassa on lisäksi asetettu kolme mahdollistajapäämäärää:

- Olemme asiakas- ja palvelulähtöisiä
- Tieto, tutkimus ja teknologia palvelevat asiakkaita ja ruokajärjestelmää
- Opimme ja uudistumme yhdessä

Strategiatyössä on määritelty päämäärille tarkennettuja tavoitteita, jotka kuvaavat toiminnan painotuksia ja tavoitellun muutoksen suuntaa. Strategiassa on huomioitu myös YK:n kestävä kehityksen tavoitteet (SDG) ja viraston toiminta tukee erityisesti seuraavia tavoitteita (liitteessä 1 merkintä SDG nro keskeisimpien toimenpiteiden osalta):



SDG 2. Ei nälkää.

Poistaa nälkää, saavuttaa ruokaturva, parantaa ravitsemusta ja edistää kestävä maataloutta.



SDG 3. Terveystt ja hyvinvointia.

Taata terveellinen elämä ja hyvinvointi kaiken ikäisille.



SDG 8. Ihmisarvoista työtä ja talouskasvua.

Edistää kaikkia koskevaa kestävä talouskasvua, täyttä ja tuottavaa työllisyyttä sekä sääällisiä työpaikkoja.



SDG 12. Vastuullista kuluttamista.

Varmistaa kulutus- ja tuotantotapojen kestävyys.



### SDG 13. Ilmastotekoja.

Toimia kiireellisesti ilmastonmuutosta ja sen vaikutuksia vastaan.

### SDG 15. Maanpäällinen elämä.

Suojella maaekosysteemejä, palauttaa niitä ennalleen ja edistää niiden kestäväää käyttöä; Edistää metsien kestäväää käyttöä; Taistella aavikoitumista vastaan; Pysäyttää maaperän köyhtyminen ja luonnon monimuotoisuuden häviäminen.

Ruokaviraston toiminnan lähtökohtana on myönteinen asiakaskokemus ja asiakkaan kohtaaminen. Asiakasrajapinta hallitaan koko ketjussa alkaen maatalouden tuotantopanosteellisuudesta ja alkutuotannosta aina elintarviketeollisuuteen, vientiin, tuontiin, jakeluun (kauppa, ravintolat, suurkeittiöt) sekä kuluttajiin ja muihin henkilöasiakkaisiin. Ruokavirastoa johdetaan kokonaissuunnitteluun perustuen siten, että prosessit, palvelut ja tietojärjestelmät palvelevat asiakkaita ja muita sidosryhmiä sujuvasti ja joustavasti. Vuonna 2019 perustetun viraston käynnistämässä tärkeitä peruskiviä ovat olleet strateginen herkkyys, johdon yhtenäisyys ja resurssien liikkuvuus.

Ruokaviraston organisaatio muodostuu strategisia tavoitteita ja tulossopimusta toteuttavista linjoista ja toimintakokonaisuuksista. Ruokaviraston substanssista vastaavia linjoja ovat maaseutulinja, elintarvikeketjulinja sekä laboratorio- ja tutkimuslinja. Viraston toimintakokonaisuuksia ovat digitaaliset palvelut ja sisäiset palvelut. Ruokaviraston johtamisjärjestelmässä kukin toimintayksikkö vastaa prosessiensa strategisesta ja operatiivisesta johtamisesta.

## 2. RUOKAVIRASTON VUODEN 2020 TULOSTAVOITTEET JA ALUSTAVAT TAVOITTEET VUOSILLE 2021–2024

Ruokavirasto tukee toiminnallaan vuoden 2020 talousarvion pääluokkaperusteluissa ja luvun 30.01 (Hallinto ja tutkimus) sekä lukujen 30.10 (Maaseudun kehittäminen) ja 30.20 (Maa- ja elintarviketalous) yhteisessä selvitysosassa sekä luvun 30.40 (Luonnonvaratalous) selvitysosassa esitettyjen maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden, toiminnallisen tuloksellisuuden ja voimavarojen hallinnan tavoitteiden saavuttamista.

### 2.1 Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet

Ruokavirasto tukee toiminnallaan laajasti edellä kohdassa 1.1 todettuja yhteiskunnallisia vaikuttavuuden tavoitteita. Toimenpiteitä kohdennetaan erityisesti seuraavalla tavalla:

#### A1. Vastuullisen ja uudistuvan ruokajärjestelmän kilpailukyky paranee

##### A11. Kaikille on riittävästi turvallista ja ravitsevaa ruokaa

- Ruokavirasto ohjaa koko elintarvikeketjun turvallisuuden valvontaa ja uusien elintarviketurvallisuussäädösten soveltamista sekä tuottaa tietoa turvallisesta ravitsemuksesta ja edistää ravitsemussuosittelun toteuttamista.
- Ruokavirasto varmistaa kansallisten toimien ja yhteisen maatalouspolitiikan suorien tukien ja maaseudun kehittämistoimien tuloksellisella toimeenpanolla ruoantuotannon kannattavuutta, ruokaketjun tuotannon ja yrittäjyyden monipuolisuutta ja ympäristön kannalta kestävien tuotantotapojen yleistymistä.

#### **A12. Suomalaisen ruoan kysyntä ja vienti kasvavat**

- Ruokavirasto maksajavirastona luo edellytyksiä maatalojen ja maaseudun ruoka-alan yritysten kannattavalle ja kestäväälle tuotannolle sekä tuotantoedellytysten kehittymiselle.
- Ruokavirasto edistää uusien vientimarkkinoiden avaamista ja olemassa olevien säilyttämistä mm. huolehtimalla elintarvikkeiden ja rehujen turvallisuudesta ja eläintautien torjunnasta.
- Ruokavirasto luo edellytyksiä kotimaisen ruoan kysynnälle sekä tuottaa ja julkaisee avoimena datana tietoa suomalaisesta ruuasta (mm. puhtaus, alkuperä).

#### **A13. Ruokajärjestelmä on kuluttaja- ja markkinalähtöinen**

- Ruokavirasto suunnittelee ja kehittää toimintaansa ja kuluttajaviestintää yhdessä asiakkaittensa ja sidosryhmien kanssa.
- Ruokavirasto viestii aktiivisesti maatalojen tuotannon ja maaseudun monipuolisesta kehittämisestä luoden edellytyksiä kotimaisen tuotannon ja tarjonnan tunnettuudelle.

#### **A14. Ruokajärjestelmä toimii kannattavasti**

- Ruokavirasto varmistaa yhteisen maatalouspolitiikan suorien tukien ja maaseudun kehittämistoimien ja maatalouden markkinatukien maksamisesta oikein ja ajallaan.

#### **A15. Ruokajärjestelmän arvonnisa kasvaa ja se jakaantuu oikeudenmukaisesti**

- Ruokavirasto mahdollistaa ruokajärjestelmän tuotannon kasvua ja uusien innovaatioiden tuottamista.
- Ruokavirasto varmistaa toimialan yritysten valvonnalla, etteivät lainsäädännön vastaisesti toimivat saa epäoikeudenmukaista kilpailuetua.

#### **A16. Maatalouden tuotantorakenne ja tuottavuus parantuvat**

- Rakennetukien, yritysrahoituksen ja kehittämishankkeiden tuloksellisen toimeenpanon avulla Ruokavirasto mahdollistaa maatalojen rakenteellisen kehittymisen ja tuottavuuden kasvun.

#### **A17. Tuotantopanokset säilyvät korkeatasoisina ja turvallisina**

- Ruokavirasto varmistaa uusien tuotantopanoksia koskevien säädösten toimeenpanon sekä ohjaa siementen, taimiaineiston, lannoitteiden ja rehujen turvallisuuden ja laadun valvontaa.

#### **A18. Eläintaudit ja kasvintuhoojat ovat hallinnassa**

- Ruokavirasto varmistaa eläintautien ja kasvintuhoojien torjunnan ja valvonnan sekä niihin liittyvät valmius- ja varautumistoimet.
- Ajallisesti ja maantieteellisesti kattavat seurantaohjelmat sekä tarjottavat analytiikan ja diagnostiikan palvelut tuottavat tiedon tilanteesta ja mahdollistavat nopean reagoinnin.

#### **A19. Eläinten hyvinvointi on korkealla tasolla ja mikrobilääkeresistenssi on hallinnassa**

- Ruokavirasto ohjaa eläinten hyvinvoinnin valvontaa.
- Ruokavirasto ohjaa eläinten lääkitsemisen valvontaa, ohjeistaa eläinlääkäreitä hallitusta mikrobilääkkeiden käytöstä ja seuraa mikrobilääkeresistenssin esiintymistä.

## **A2. Uudistuva ja kestävä luonnonvaratalous lisää hyvinvointia ja korvaa uusiutumattomien raaka-aineiden ja energian käyttöä**

Ruokavirasto mahdollistaa luonnonvara-alan toimintaympäristön kilpailukykyä ja kasvua sekä edistää luonnonvarojen elinvoimaisuutta, luonnon monimuotoisuutta ja elinympäristöjen tilaa luomalla edellytyksiä kannattavalle tuotannolle, ympäristökuorman pienentämiselle ja uusille innovaatioille mm. tukien ja maaseutuohjelman avulla (A21, A22, A23, A24).

Tukia kohdentamalla, tieteellisellä tutkimuksella ja riskinarvioinnilla sekä ruokahävikin vähentämistoimilla hillitään ilmastonmuutosta etenemällä kohti hiilineutraalisuutta, materiaalitehokkuutta ja suljettuja kiertoja. Toiminnassa otetaan huomioon myös keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma (Kaisu) sekä energia- ja ilmastostrategia (A25). Ilmastonmuutokseen varautumisessa virastolla on rooli vaikuttaa eläintauteihin, kasvintuhoojiin, elintarvikeluihin sekä kasvinjalostustoimintaan (A26).

Ruokavirasto luo edellytyksiä aktiiviselle luonnonvara-alan toimijoiden verkostoitumiselle, yhteistyölle ja kumppanuuksille (A27).

**A21. Luonnonvaratalouden toimintaympäristö on kilpailukykyinen**

**A22. Luonnonvaroihin ja -tuotteisiin perustuva liiketoiminta on monipuolista ja jalostusaste kasvaa**

**A23. Luonnon aineettomien hyödykkeiden ja hyvinvointipalveluiden käyttö lisääntyy**

**A24. Uusiutuvien luonnonvarojen elinvoimaisuus, luonnon monimuotoisuus ja elinympäristöjen tila paranee sekä niiden käytön kestävyys turvataan**

**A25. Hillitään ilmastonmuutosta etenemällä kohti hiilineutraalisuutta, materiaalitehokkuutta ja suljettuja kiertoja**

**A26. Sopeudutaan ilmastonmuutokseen ja varaudutaan siitä aiheutuviin riskeihin**

**A27. Luonnonvaratalouden osaaminen, yhteistyö ja kumppanuudet vahvistuvat**

## **A3. Monipuolinen yritystoiminta ja menestyvä maaseutu, monipaikkaisuus ja verkostot vahvistavat yhteiskuntaa**

Ruokaviraston rooli on tukea yritystoiminnan monipuolistumista, maaseudun menestymistä sekä verkostojen syntymistä maaseudun kehittämissuunnitelmassa esitetyillä yritysrahoituksen ja kehittämishankkeiden sekä rakennetukien toimenpiteiden tuloksellisen toimeenpanon avulla, kysyntää vastaavalla koulutustarjonnalla sekä maaseutuverkostotyöllä. Tavoitteena on alueellisen ja paikallisen toiminnan kehittyminen, yritystoiminnan kehittämiseen kannustaminen sekä täsmällinen ja aktiivinen raportointi tavoitteiden toteutumisesta päätöksentekijöille ja kansalaisille. (Tavoitteet A31-A36).

**A31. Maaseutualueiden yritys rakenne kehittyy ja uudistuu sekä kilpailukyky paranee**

**A32. Yrityksille on tarjolla osaavaa työvoimaa, rahoitusta ja palveluita**

**A34. Alueellinen ja paikallinen yhteistyö sekä yhteisölähtöinen paikallinen kehittäminen vahvistuvat**

**A35. Päätöksenteossa huomioidaan vaikutukset maaseudulle**

**A36. Maaseutu-, saaristo- ja kaupunkialueiden vuorovaikutus toimii**

#### A4. Luotettavat ja laajakäyttöiset paikka-, kiinteistö- ja huoneistotiedot mahdollistavat uutta liiketoimintaa ja turvaavat omistusta

##### A44. Ruokaan ja uusiutuviin luonnonvaroihin liittyvät paikkatiedot mahdollistavat tehokkaita prosesseja ja palveluita sekä uutta liiketoimintaa

Kohtaan A4 liittyvät toimenpiteet kytkeytyvät Ruokaviraston kehitystoiminnassa kohtaan B3 ja tavoitteena on edistää Ruokaviraston tuottamien paikkatietojen käyttöä julkistamalla aineistoja ja kehittämällä sähköisiä palveluita sidosryhmien tarpeet huomioiden.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteiden toteuttamista tukevat toimenpiteet ja niiden aikataulutus on kuvattu liitteessä 1 ja strategisten tavoitteiden keskeiset Ruokaviraston tunnusluvut on esitetty taulukossa 1.

Nämä vaikuttavuustavoitteet ovat voimassa myös vuosina 2021–2024 ellei muusta päätetä.

Taulukko 1. Yhteiskunnallista vaikuttavuutta koskevien strategisten tavoitteiden keskeiset Ruokaviraston tunnusluvut (toteuma, ennuste ja alustavat tavoitteet).

Tunnusluku	Toteuma 2018	Tavoite 2019 <sup>1</sup>	Tavoite 2020 <sup>1</sup>	Alustava tavoite 2021-24
Maatalouden yrittäjätulo/FWU (euroa/vuosi) <sup>2</sup>	20 360	kasvaa	kasvaa	kasvaa
<b>Kotimaisen tuotannon osuus (%) kulutuksesta</b>				
- liha yhteensä	80	kasvaa	kasvaa	kasvaa
- maitotuotteet yhteensä	67	kasvaa	kasvaa	kasvaa
Maataloustuotannon arvo (milj. euroa) <sup>3</sup>	3 960	kasvaa	kasvaa	kasvaa
Elintarviketuotannon bruttoarvo yhteensä (milj. euroa) <sup>4</sup>	27 900	kasvaa	kasvaa	kasvaa
Elintarvikeviennin arvo (milj. euroa) <sup>5</sup>	1 552	kasvaa	kasvaa	kasvaa
Eläinten hyvinvointikorvauksia saaneiden tilojen osuus kotieläintiloista (%)	52	kasvaa	kasvaa	kasvaa
Tukivuonna maksettujen viljelijätukien osuus (%) myönnetystä kokonaistuesta	87	80	80	80
Vaarallisia tai helposti leviäviä eläintauteja (kpl) <sup>6</sup>	5	0	0	0
Vaarallisia kasvintuhoojia (uusia pysyvästi) (kpl)	0	0	0	0
<b>Raportoidut elintarvikevälitteiset ruokamyrkytysepidemiat (kpl)</b>	67	alle 45	alle 45	alle 45
- niissä sairastuneiden määrä (kpl)	1 415	alle 1 000	alle 1 000	alle 1 000
<b>Salmonellan esiintyvyys (%)</b>				
- elintarviketuotantoeläimissä ja elintarvikkeissa	alle 1	alle 1	alle 1	alle 1
- elintarviketuotantoeläinten rehuissa	0	0	0	0
OIVA-tarkastuksissa parhaimmat tulokset saavuttaneet kohteet (%)	87	yli 85	yli 85	yli 85
<b>Vaatimukset täyttävien tarkastuskohteiden osuus (%)</b>				
- maatalouden tuotantopanokset (siemenet, lannoitevalmisteet, kasvin-suojeluaineet ja rehut)	93	yli 95	yli 95	yli 95
- luonnonmukainen elintarvikeketju	99	yli 95	yli 95	yli 95
- otantaan perustuva eläinsuojeluvalvonta	82	yli 85	yli 85	yli 85

<sup>1</sup> Tavoitteet vuosille 2019-2020 on kirjattu TA 2020 mukaisesti.

<sup>2</sup> FWU on yrittäjäperheen työtunneista laskettu kokopäiväisesti työskentelevien yrittäjäperheen jäsenten lukumäärä (0,86 henkilöä tilaa kohti vuonna 2018). Maatalouden yrittäjätulo kuvaa keskimäärin yrittäjää kohti saatua tuloa vuodessa. Lähde: Luke.

<sup>3</sup> Sisältää myyntituottojen lisäksi myös omaan ruokatalouteen, rehuikäyttöön ja jatkojalostukseen käytettyjen tuotteiden arvon sekä varastonmuutokset. Lähde: Luke.

<sup>4</sup> Maatalouden, elintarviketeollisuuden, ravitsemistoiminnan sekä elintarvikkeiden tukku- ja vähittäiskaupan tuotannon bruttoarvo. Lähde: Tilastokeskus. Kansantalouden tilinpito.

<sup>5</sup> Luvut eivät sisällä rehuja. Lähde: Tulli/ETL.

<sup>6</sup> Sisältää myös eläintautitapaukset luonnonvaraisilla eläimillä.



## 2.2 Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet

Ruokavirastolle asetetaan edellä kohdassa 1.2. todettujen toiminnallisten tuloksellisuuden tavoitteiden perusteella seuraavat tavoitteet:

### **B1. Toimintamme on asiakaslähtöistä, horisontaalista, avointa ja ennakoivaa**

Ruokaviraston palvelulupaus

- Ruokaviraston toimintaa suunnitellaan ja kehitetään yhdessä asiakkaiden ja kumppanien kanssa. Asiakkaat ja kumppanit otetaan mukaan strategiaprosessiin, palvelumuotoiluun, valvonnan yleiseen suunnitteluun, toiminnan tulosten tarkasteluun ja keskeisiin kehittämishankkeisiin.
- Ruokavirasto yhtenäistää ruokaketjun valvontaa ja huolehtii valvontaketjun ammattitaidosta.
- Vuoden 2019 viljelijätuet on maksettu pääosin 30.6.2020 mennessä. Joulukuun 2020 loppuun mennessä on maksettu 80 prosenttia tukivuoden tuista. Vuoden 2020 tukihaku avautuu toukokuussa.
- Maaseuturahaston yritysrahoituksen ja kehittämishankkeiden sekä rakennetukien hallinnointijärjestelmän toiminnot ovat asiakkaiden ja hallinnon käytävissä. Toimijat saavat tarvitsemansa luotettavan ja ajantasaisen seuranta-tiedon kohtuullisessa ajassa.
- Virasto tuottaa riittävästi eläintautien ja kasvintuhoojien diagnostiikkapalveluja ja keskeisistä laboratoriotutkimuksista 80 % on suoritettu tavoiteajassa.

### **B11. Johtamisemme on yhtenäistä, sitoutunutta ja vuorovaikutteista**

Ruokaviraston johtoryhmätyöskentelyssä panostetaan näkemyksellisen, yhtenäisen ja innostavan perustan luomiseen koko viraston johtamiselle. Lisäksi vahvistetaan yhteisiä johtamisen käytäntöjä ja kasvatetaan valmentavan ja luottamukseen perustuvan johtamisen osaamista.

### **B12. Ruokaviraston viestintä on suunniteltua, oikea-aikaista ja osa kaikkea toimintaa**

Viestinnän toimintatapoja ja välineitä kehitetään aktiivisesti.

### **B13. Kansainvälinen vaikuttamisemme on ennakoivaa ja aktiivista**

Ruokavirasto osallistuu alansa kansainväliseen yhteistyöhön ja panostaa siinä niihin asioihin, jotka ovat Suomelle tärkeitä ja joiden merkitys kasvaa. Tähän erityisesti liittyvät toimenpiteet on merkitty liitteeseen 1 (KV).

### **B2. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintamme sekä neuvonta on verkostoitunutta, vaikuttavaa ja tukee ennakoivasti päätöksentekoa ja elinkeinojen kilpailukykyä**

Ruokaviraston yhteiskunnalliseen tehtävään ja vaikuttavuuteen liittyvää tutkimusta tehdään yhteistyössä yliopisto- ja sektoritutkimuslaitosten kanssa viraston strategisten tavoitteiden mukaisilla alueilla. Työssä noudatetaan Ruokaviraston tutkimusohjelmaa vuosille 2020-2024. Ruokavirasto tukee Neuvo2020-järjestelmän toimeenpanon avulla maataloustuotannon kilpailukykyä.

### **B3. Digitaaliset ratkaisumme ovat käyttäjälähtöisiä ja tietovarantomme ovat yhteensopivia, luotettavia ja niitä hyödynnetään tehokkaasti**

Ruokaviraston toimintojen digitalisointia edistetään digitalisaatiosuunnitelman ja -tiekartan mukaisesti. Lähtökohtana on tuottaa julkishallinnon linjausten mukaiset, helpokäyttöiset, asiakaslähtöiset ja nykyaikaista teknologiaa hyödyntävät järjestelmät kustannustehokkaasti ja niin, että ruokajärjestelmän tietopääoma on sisällöllisesti ja laadullisesti hallittua sekä helposti hyödynnettävissä.

Ruokavirasto avaa tietoa suunnitelmallisesti yhteiskunnan käyttöön tietosuojavaati-  
mukset huomioiden. Paikkatieto on Ruokaviraston toiminnassa (esim. valvonnassa)  
osa arkipäivää ja digitaalisesti saatavilla. Lisäksi manuaalisesta ja kertaluonteisesta  
tiedon tuottamisesta eri tarpeisiin siirrytään automatisoituun ja yhtenäiseen malliin.

Ruokavirasto sitoutuu tuottamaan ne IT-palvelut, joista se sopii asiakasvirastojen  
kanssa solmittavissa palvelusopimuksissa. Asiakasvirastojen tietojärjestelmien toimi-  
vuus, tietoturva ja tietosuoja varmistetaan palvelusopimusten mukaisesti.

#### B4. Ennakoimme riskejä ja varaudumme kriiseihin

Ruokavirasto varautuu elintarvikeketjun kriiseihin ja erityistilanteisiin valmiussuunnitel-  
miensa mukaisesti. Viraston varautuminen perustuu jatkuvaan aktiiviseen riskienhal-  
lintaan ja riskien arviointiin kattaen Ruokaviraston asiakkaiden toimintaan kohdistuvat  
riskit ja omaan toimintaan kohdistuvat riskit.

Riskinarviointien perusteella tehdään tarvittavat suunnitelmat (kuten eläintauti- ja kas-  
vintuhoojakohtaiset suunnitelmat, valmiussuunnitelma). Suunnitelmien toimivuus var-  
mistetaan osallistumalla harjoituksiin ja järjestämällä harjoituksia säännöllisesti.

Näitä tavoitteita sovelletaan myös vuosina 2021–2024, ellei muusta päätetä.

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteiden toteuttamista tukevat toimenpiteet ja niiden ai-  
kataulutus on kuvattu liitteessä 1. Toiminnallista tuloksellisuutta koskevat keskeiset tun-  
nusluvut on esitetty taulukossa 2. Toiminnalliseen tehokkuuteen sekä tuotoksiin ja niiden  
kehitykseen liittyvät tunnusluvut on esitetty taulukossa 3. Sähköisen tukihaun kehitykseen  
ja laadunhallintaan liittyvät tunnusluvut sekä palvelusopimusten toteuma on esitetty taulu-  
kossa 4.

Maksullista toimintaa koskevat keskeiset tunnusluvut, tavoitteet ja niiden arvioitu kehitys  
sekä henkilötyövuodet on kuvattu liitteessä 1.

*Taulukko 2. Kulut, tuotot ja henkilötyövuodet toiminnoittain<sup>7</sup>.*

Toiminto	Alustava arvio 2019			Tavoite 2020		
	Kulut 1 000 €	Tuotot 1 000 €	Htv	Kulut 1 000 €	Tuotot 1 000 €	Htv
Maatalous	16 253	606	135	16 763	606	134
Maaseudun kehittäminen	8 214	1 528	71	8 472	1 528	70
Metsätalous	475	8	6	490	8	6
Elinkeinokalatalous	511	243	6	527	243	6
Riistatalous	196	0	2	202	0	2
Porotalous	94	0	0	97	0	0
Elintarviketurvallisuuden valvonta	26 383	15 477	234	27 211	15 477	231
Elintarviketurvallisuuden laboratoriopalvelut ja riskinarviointi	9 419	306	107	9 714	306	106
Elintarviketurvallisuuden tieteellinen tutkimus	110	59	2	113	59	2
Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta	10 434	2 759	77	10 762	2 759	76
Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin laboratoriopalvelut ja riskinarviointi	12 107	1 079	141	12 487	1 079	140
Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin tieteellinen tutkimus	1 042	303	10	1 075	303	10
Kasvintuotannon ja kasvinterveyden valvonta	8 189	3 041	79	8 446	3 341	78
Kasvintuotannon ja kasvinterveyden laboratoriopalvelut ja riskinarviointi	4 595	1 018	50	4 739	1 018	50
Kasvintuotannon ja kasvinterveyden tieteellinen tutkimus	123	58	0	127	58	0
FEAD vähävaraisten apu	4 115	4 115	4	4 244	4 115	4
Ulkoiset IT-palvelut	2 800	2 800	44	2 888	2 800	44
<b>Yhteensä</b>	<b>105 059</b>	<b>33 400</b>	<b>967</b>	<b>108 356</b>	<b>33 700</b>	<b>957</b>

<sup>7</sup> Ei sisällä elintarvikemarkkinavaltuutetun toimistoa, jonka toimintaan on varattu talousarviossa 500 000 euron suuruinen määräraha. Kustannukset ja tuotot eivät sisällä ulkoisten IT-palveluiden läpikäytystä.

Taulukko 3. Toiminnalliseen tehokkuuteen sekä tuotoksiin ja niiden kehitykseen liittyvät tunnusluvut (ennuste 2019, tavoite 2020 ja alustava tavoite tai arvio kehityssuunnasta 2021-2024).

Tunnusluku	Arvio 2019	Tavoite (tai arvio) 2020	Tavoite (tai arvio) 2021	Tavoite (tai arvio) 2022	Tavoite (tai arvio) 2023	Tavoite (tai arvio) 2024
Kokonaistuottavuus (taloudellisuusindeksi) <sup>8</sup>	100	100	100,5	101	101,5	102
Työn tuottavuus (tuottavuusindeksi) <sup>8</sup>	100	100	100,5	101	101,5	102
<b>Maatalous</b> (tarkennetaan ennen väliraportointia 2020)						
<b>Maaseudun kehittäminen</b> (tarkennetaan ennen väliraportointia 2020)						
<b>Metsätalous</b> (tarkennetaan ennen väliraportointia 2020)						
<b>Elinkeinokalatalous</b> (tarkennetaan ennen väliraportointia 2020)						
<b>Riistatalous</b> (tarkennetaan ennen väliraportointia 2020)						
<b>Porotalous</b> (tarkennetaan ennen väliraportointia 2020)						
<b>Tieteellinen tutkimus</b> <sup>9</sup>						
- Tieteelliset referoidut julkaisut (kpl) <sup>9</sup>	27	24	24	24	24	24
- Muut tieteelliset julkaisut (kpl) <sup>9</sup>	10	10	10	10	10	10
- Muut julkaisut (kpl) <sup>9</sup>	51	50	50	50	50	50
<b>Elintarviketurvallisuuden valvonta</b>						
Laboratoriotutkimukset (kpl)	55 000	(55 000)	(55 000)	(55 000)	(55 000)	(55 000)
Suunnittelu, ohjaus ja asiantuntijatyö (htv)	75	(75)	(75)	(75)	(75)	(75)
<i>Valvonnan toimenpiteet (kpl)</i>	1 650	(1 650)	(1 650)	(1 650)	(1 650)	(1 650)
- Rehualan toimijoiden valvonta	1 600	(1 600)	(1 600)	(1 600)	(1 600)	(1 600)
- Luonnonmukainen tuotanto	920	(900)	(900)	(900)	(900)	(900)
Lihantarkastus (1 000 kg)	380 000	(380 000)	(380 000)	(380 000)	(380 000)	(380 000)
<b>Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta</b>						
Laboratoriotutkimukset (kpl)	220 000	(220 000)	(220 000)	(220 000)	(220 000)	(220 000)
Suunnittelu, ohjaus ja asiantuntijatyö (htv)	56	(56)	(56)	(56)	(56)	(56)
<i>Valvonnan toimenpiteet</i>	1 600	(1 600)	(1 600)	(1 600)	(1 600)	(1 600)
- Eläinlääkinnällinen rajatarkastus (lkm)	1 600	(1 600)	(1 600)	(1 600)	(1 600)	(1 600)
<b>Kasvintuotannon edellytykset ja kasvinterveys</b>						
Laboratoriotutkimukset (kpl)	51 200	(51 200)	(51 200)	(51 200)	(51 200)	(51 200)
Suunnittelu, ohjaus ja asiantuntijatyö (htv)	47	(47)	(47)	(47)	(47)	(47)
<i>Valvonnan toimenpiteet (kpl)</i>	6 735	(6 735)	(6 735)	(6 735)	(6 735)	(6 735)
- Lannoitevalmisteet <sup>10</sup>	400	(400)	(300)	(300)	(300)	(300)
- Siementuotanto	1 500	(1 500)	(1 500)	(1 500)	(1 500)	(1 500)
- Kasvinterveys, metsänviljelyaineiston taimitarhat ja varastot sekä Venäjän tuontipuu	2 830	(3 736)	(3 736)	(3 736)	(3 736)	(3 736)
<b>Ydintoimintojen tietojärjestelmät</b> (tarkennetaan ennen väliraportointia 2020)						

<sup>8</sup> Tuottavuusindeksi perustuu Tilastokeskuksen julkaisemaan valtion tuottavuustilastoon.

<sup>9</sup> Tunnusluku koskee vain tutkimuslaitoksia. Julkaisut käyttäen [OKM:n julkaisutyypiluokitusta](#). Riskinarviointiraportit sisältyvät muihin julkaisuihin.

<sup>10</sup> Lannoitteiden osalta on huomioitu kaikki tehdyt päätökset, siis myös luvat ja näytteet.

Taulukko 4. Sähköisen tukihaun kehitykseen ja laadunhallintaan liittyvät tunnusluvut sekä palvelusopimusten toteuma.

Tunnusluku	Toteuma 2018	Arvio/ toteuma 2019	Tavoite 2020	Alustava tavoite 2021	Alustava tavoite 2022	Alustava tavoite 2023	Alustava tavoite 2024
<b>Maatalous ja maaseudun kehittäminen</b>							
Sähköinen tukihakuprosentti							
- Pinta-alaperusteiset tuet	92	94	94	95	96	96	96
- Yritys-, hanke- ja rakennetuet	92	93	94	95	95	95	100
2014-2020 Yritys-, hanke- ja rakennetukivarojen							
- Sidontaprosentti	70	85	100				
- Maksuprosentti sidonnoista	57	65	80	90	95	100	
- Maksuprosentti rahoitussuunnitelmasta	40	56	70	80	90	100	
<b>Laadunhallinta ja sen kehitys</b>							
Asiakastytyväisyyskysely	-	3,37 <sup>11</sup>	(3,5)	(3,5)	(3,5)	(3,5)	(3,5)
Ulkop. rahoituksen hankehakemukset (kpl) <sup>12</sup>	18	13	15	15	15	15	15
- joista hyväksytyt rahoituspäätökset (%)	83	54	30	30	30	30	30
Sähköisten palveluiden häiriöttömyys, % <sup>13</sup>							
- Ruokavirasto.fi	-	100	98	98	98	98	98
- Eläintietojärjestelmä	99,4	100	98	98	98	98	98
- Oiva	98,8	100	98	98	98	98	98
- Vipu	97,1	100	95	95	95	95	95
- Hyrrä	98,8	100	95	95	95	95	95
- ELMO	-	100	95	95	95	95	95
<b>Palvelusopimusten toteuma (%)<sup>14</sup></b>	-	98	98	98	98	98	98

## 2.3 Voimavarojen hallinnan tavoitteet

Ruokavirastolle asetetaan edellä kohdassa 1.3 todettujen voimavarojen hallintaa koskevien tavoitteiden perusteella seuraavat tavoitteet.

### C1. Henkilöstömme on osaavaa, arvostettua ja voi hyvin

Ruokavirasto huolehtii henkilöstöstään parantamalla toiminnan ja osaamisen kokonaistilanteen hahmottamista, kehittämistarpeiden pitkän aikavälin suunnittelua ja luottamus- ja tukemista. Esimiestaitojen parantaminen, työkykyjohtaminen, joustotyöpolitiikka sekä asiantuntemuksesta viestiminen ovat keskeisiä keinoja tässä työssä.

### Resurssimme ovat riittävät ja oikein kohdennetut

#### C2. Tehtävät ja toiminta on sopeutettu määrärahojen puitteisiin

Laaditaan viraston toiminnan ja talouden sopeuttamissuunnitelma ja toimenpideohjelma vuosille 2020-2024 ja toteutetaan niitä, jotta viraston toiminta voidaan sopeuttaa virastolle asetettujen määrärahakehysten mukaiseksi. Sopeuttamistoimia, niiden suunnittelua ja käyttöönottoa jatketaan viraston kaikilla toimialoilla.

#### C3. EU:n ja muu ulkopuolinen rahoitus on tehokkaasti hyödynnetty

Kehitetään toimintatapoja tutkimuksen ulkopuolisen rahoituksen hakemiseen ja hyödyntämiseen yhdessä kansainvälisten ja kansallisten kumppanien kanssa. Maksajavirastotoiminnalla pyritään hyödyntämään täysimääräisesti EU:n myöntämät viljelijä- ja maaseudun kehittämistuet sekä markkinatuet. Tieteellisen tutkimuksen rahoitukseen liittyvät tavoitteet on esitetty taulukossa 4.

<sup>11</sup> 2019 on ennakkotulos asiakkaiden kanssa käydystä verkkoavioriihestä.

<sup>12</sup> Tunnusluku koskee tieteellisen tutkimuksen rahoituspäätöksiä.

<sup>13</sup> Tarkoitetaan taulukossa lueteltujen sähköisten palveluiden todellista, teknistä käytössä oloaika suhteessa tavoiteltuun käytössä oloaikaan (%).

<sup>14</sup> Ulkoisten asiakasvirastojen palvelusopimuksissa suunniteltu Ruokaviraston tuottaman htv-määrä verrattuna toteumaan

#### C4. Toimitilahallinta ja hankintatoimi sekä toimipaikkaverkko ovat tehokkaita

Ruokavirasto jatkaa tilankäytön tehostamista ja hakee aiempaa laajempaa yhteistyötä toimitilojen suhteen. Toimitilatehokkuuden tunnusluku on taulukossa 5. Viraston hankintatoimi ja -prosesseja kehitetään ja yhtenäistetään huomioiden valtionhallinnon yhteiset vaatimukset. Lisäksi viraston toiminnassa huomioidaan kestävän kehityksen periaatteet.

#### C5. Hallinnon rakenteet tukevat tuottavuuden kasvua, ohjaamista ja johtamista

Kehitetään organisaation rakenteita viraston strategisten tavoitteiden toteuttamiseksi ja uudistetaan prosesseja lähtökohtana asiakkaiden tarpeet ja olosuhteet sekä palvelujen ja toimintamallien korkea laatu.

Näitä tavoitteita sovelletaan myös vuosina 2021–2024, ellei muusta päätetä.

Voimavarojen hallintaan liittyvien tavoitteiden toteuttamista tukevat toimenpiteet ja niiden aikataulut ovat liitteessä 1. Voimavarojen hallintaa koskevat keskeiset tunnusluvut ja niiden ennakoitu kehitys on esitetty taulukossa 5.

Ruokaviraston rahoituslaskelma sekä tuotto- ja kululaskelma on esitetty liitteessä 1.

Taulukko 5. Henkilöstön rakennetta, hyvinvointia ja osaamista sekä toimitilatehokkuutta koskevat tunnusluvut (ennuste sekä tavoite tai arvio kehityssuunnasta).

Tunnusluku	Arvio/to-teuma 2019	Tavoite 2020	Alustava tavoite 2021	Alustava tavoite 2022	Alustava tavoite 2023	Alustava tavoite 2024
<b>Henkilöstön rakenne</b>						
Henkilöstömäärä, henkilötyövuotta, josta	967	957	947	937	927	917
- toimintamenomomentilta palkatut (htv)	945	930	924	914	904	894
- Muilta TA-momenteilta palkattu <sup>15</sup>	22	27	23	23	23	23
Henkilöstömäärä, naiset / miehet (%)	70 /30	(70 /30)	(70 /30)	(70 /30)	(70 /30)	(70 /30)
Osa-aikaisen henkilöstön osuus (%) <sup>16</sup>	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
<b>Hyvinvointi ja osaaminen</b>						
- Työtyytyväisyysindeksi, indeksiluku (1-5) <sup>17</sup>	3,44	3,5	3,55	3,6	3,65	3,7
- Työyhteisöindeksi <sup>17</sup>	3,8	3,8	3,8	3,9	3,9	3,9
- Johtajuusindeksi <sup>17</sup>	3,3	3,4	3,5	3,5	3,6	3,6
- Innovointikyvykyys <sup>17</sup>	3,6	3,6	3,6	3,7	3,7	3,7
- Työnantajakuva <sup>17</sup>	3,3	3,4	3,4	3,4	3,5	3,5
- Sairauspoissaolot, tpv/htv	10	10,0	9,0	9,0	8,0	8,0
- Terveyspäiväprosentti (%) <sup>18</sup>	96	(95,9)	(95,9)	(95,9)	(95,9)	(95,9)
- Koulutustaso, indeksiluku (1-8)	5,8	5,8	5,8	5,8	5,8	5,8
- Koulutus ja kehittäminen (työpäivät/htv)	1,95	2,5	3,0	3,0	3,5	4,0
- Henkilökierto (lähtö+tulo), htv <sup>19</sup>	..					
<b>Muut</b>						
Toimitilatehokkuus [tsto] <sup>20</sup>	15,9	15	15	15	15	15

<sup>15</sup> Teknisen avun resurssit (vuonna 2020: verkostopalvelut 8 htv, Maaseutulinjan omat 15 htv, Fead 2 htv, kalatalous 2 htv; vuosina 2021–2024: verkostopalvelut 8 htv, Maaseutulinjan omat 13 htv, Fead 2 htv). Rahoituskauden 2021–2027 teknisen avun määrästä ja jakautumisesta eri toimijoiden kesken ei ole vielä päätöksiä.

<sup>16</sup> Osuudet aktiivisista sopimuksista

<sup>17</sup> VM/Baro

<sup>18</sup> Laskenta: Mittari on niiden työpäivien % -osuus kokonaistyöpäivämäärästä, jotka eivät ole sairauspäiviä. Mittari on: 100,0 % - (sairauspäivien lkm: kaikkien työpäivien lkm)

<sup>19</sup> Tietoa ei ole saatavilla toistaiseksi

<sup>20</sup> Senaatin HTH-järjestelmän tieto toimistotiloja koskien.

### 3. SEURANTA JA RAPORTOINTI

Ruokavirasto toimittaa ministeriölle vuoden 2020 tulostavoitteiden toteutumista koskevan väliraportin 31.8.2020 mennessä. Merkittävien poikkeamien osalta Ruokaviraston tulee olla yhteydessä ministeriöön mahdollisimman pikaisesti. Tulostavoitteiden lopullinen toteuma raportoidaan osana tilinpäätöstä.

Tulostavoitteiden toteuman arvioinnissa käytetään valtion tulostietojärjestelmän (Netra) arvosana-asteikkoa: 1 = Tavoitteesta on luovuttu, 2 = Tavoite ei ole toteutunut, 3 = Tavoite on toteutunut osittain, 4 = Tavoite on saavutettu, 5 = Tavoite on ylitetty. Asteikko on Valtiokonttorin suosituksen mukainen.

Tilinpäätökseen sisältyvä toimintakertomus toimitetaan ministeriöön 1.3.2021 mennessä täydennettynä mahdollisilla tulosohjauksessa mainituilla lisätiedoilla.

Ruokaviraston perustehtäviin vaikuttavien toimintaympäristön muutosten kuvaus (liite 2) sekä tulostavoitteet, niihin liittyvät toimenpiteet, tunnusluvut ja laskelmat päivitetään vuosittain.

Helsingissä 24. päivänä tammikuuta 2020



Kansliapäällikkö Jaana Husu-Kallio  
Maa- ja metsätalousministeriön puolesta



Pääjohtaja Antti-Jussi Oikarinen  
Ruokaviraston puolesta

Ruokaviraston tulossopimus 2020–2024

**LIITE 1: Tulostavoitteiden toteuttamista tukevat toimenpiteet, niiden aikataulus sekä tunnusluvut ja laskelmat**

*Yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden toteutumista tukevat toimenpiteet ja niiden aikataulus:*

Tavoitteet	Toimenpide	2020	2021	2022	2023	2024
A11	Viestitään ravitsemusturvallisuudesta ja osallistutaan ravitsemus – ja ruokasuositusten laatimiseen.	x	x	x		
	Tehostetaan markkinoinnin valvontaa. (SDG 2)	x				
	Ylläpidetään koostumusanalytiikkaosaamista osallistumalla aktiivisesti menetelmien soveltamiseen liittyvään kansalliseen sekä EU- ja kansainväliseen työhön.	x	x			
A11, A18	Tehostetaan vakavien eläintautien torjuntaa ja jatketaan salmonellaerivapauden ylläpitämistä (HO): - Tehostetaan salmonellavalvonnan ohjausta sekä tutkimusta ja laboratoriotyötä. - Selvitetään salmonellan tartuntalähteitä ja torjuntakeinoja salmonellatilanteen heikentymisen estämiseksi. (SDG 3)	x	x			
	Varmistetaan elintarvike-, rehu- ja eläintautivalvonnan, tutkimuksen ja seurannan tietojen hallinta ja raportointi mm. EFSA:lle.	x	x			
	Kehitetään menettelyitä hallinnonalan toimintaa tukevien nopeiden asiantuntija-arvioiden tuottamiseen.	x	x			
	Parannetaan rikollisuuden torjunnan ja etämyynnin valvonnan organisointia sisäisesti ja jatketaan yhteistyötä muiden viranomaisten kanssa. (SDG 12)	x	x			
	Toimeenpannaan uudistuvaa elintarvikelainsäädäntöä ja EU:n uutta valvonta-asetusta sekä ohjeistetaan erityisesti uusien soveltamisalueiden osalta.	x	x	x		
A11-A19, B1	Vaikutetaan EU- ja kansallisen lainsäädännön valmisteluun erityisesti toimeenpanoa koskeissa asioissa.	x	x	x		
A12	Tuotetaan tietoa kotimaisesta elintarviketuotannosta ja sen vahvuuksista kysynnän lisäämiseksi ja viennin edistämiseksi. (SDG 8)	x	x			
	Parannetaan yritysten vientivalmiuksia markkinoillepääsy- ja vientivalvontahankkeiden sekä muiden toimenpiteiden kautta uusien vientimarkkinoiden avaamiseksi ja nykyisten säilyttämiseksi. (SDG 8)	x	x			
A13	Toimeenpannaan EU:n luomusasetusta ja ohjeistetaan toimintaa sen perusteella (ml. luomukeruutoiminta). (SDG 12)	x				

Tavoitteet	Toimenpide	2020	2021	2022	2023	2024
A13, A14, A15, A16, A19, A21-A27, A31 - A34 ja A36	Varmistetaan maaseutuohjelman toimenpiteiden tuloksellinen ja täysimääräinen toimeenpano rahoituskaudella 2014-2020 ja ohjelman sulkeminen 31.12.2023 mennessä. (SDG 8)	x	x	x	x	
	Varmistetaan seurantatietojen oikeellisuus ja tietojen saanti ajallaan.	x	x	x		
	Toteutetaan EU-tukijärjestelmien vuoden 2021 siirtymäkauden edellyttämät toimenpiteet ja varmistetaan sujuva siirtyminen siirtymäkauden jälkeen käyttöönotettavaan rahoituskauden 2021-2027 uusiin toimenpiteisiin.	x	x	x	x	
	Huolehditaan toimeenpanon muutoksiin liittyvien asioiden koulutuksesta ja tiedottamisesta asiakkaille, hallintokumppaneille ja muille sidosryhmille.	x	x	x		
	Osallistutaan aktiivisesti seuraavan EU:n rahoituskauden sekä kansallisten toimenpiteiden ja niiden toimeenpanon valmisteluun. (SDG 15)	x	x	x		
A14	Kehitetään lihantarkastusjärjestelmää ja -maksuja.	x				
	Hyödynnetään pk-neuvontahankkeen toimintamalleja ja menetelmiä yritysten tukemisessa. (SDG 12)	x				
A17	Toimeenpannaan siemenlaki ja kasvien lisäysaineistojen markkinointidirektiivit. (SDG 12 ja 15)	x	x			
A18	Toimeenpannaan EU:n kasvinterveysasetusta. Toteutetaan kansainvälisen kasvinterveysvuoden (IYPH2020) kansallisia toimenpiteitä. (SDG 15)	x	x			
A18, A19	Viestitään kansalaisille ajantasaisesti eläintauti- ja mikrobilääkeresistenssilanteesta. Julkaistaan verkkosivuilla avointa tietoa tuotanto- ja villieläinten tautitilanteesta ja tutkimustuloksista. (SDG 12)	x	x	x		
	Tehostetaan vakavien eläintautien, erityisesti afrikkalaisen sikaruton, torjuntatoimia. (HO, SDG 3)	x	x	x		
A19	Parannetaan eläinten hyvinvoinnin valvontaa tehostamalla epäilyyn perustuvaa valvontaa kunnissa. (SDG 12)	x	x	x		
	Perustetaan eläinsuojeluvaltuutetun virka ja käynnistetään toiminta Seinäjoella. (HO)	x				
	Jatketaan antibioottien vähäisen käytön kehittämistä (HO): mikrobilääkeresistenssin kansallista toimeenpanosuunnitelmaa (AMR-NAP), erityisesti edistämällä eläinlajikohtaisen mikrobilääkekäyttötiedon keruuta, päivittämällä mikrobilääkkeiden käyttösuosituksia ja tehostamalla mikrobilääkeresistenssin seurantaa. (SDG 3)	x	x	x		
A25	Edistetään materiaalitehokkuutta ja suljettuja kiertoja tulkintojen ja ohjeistuksen kautta. (SDG 12 ja 13)	x	x	x		
	Osallistutaan muovitiekartan toimenpiteiden toteuttamiseen Ruokaviraston vastualueen osalta. (SDG 12)	x	x	x		
A27, B3	Pilotoidaan bio- ja luonnonvara-alan viranomaisten uudenlaista kumppanuusmallia ja siitä nousevia yhteisiä valmennuspalveluja, esimerkkinä Tunnustelupalvelu/yhteinen valtakunnallinen valmennusympäristö. (HO)	x				



**Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteiden toteutumista tukevat toimenpiteet ja niiden aikataulukutus:**

Tavoitteet	Toimenpide	2020	2021	2022	2023	2024
B1	Laaditaan monivuotinen toimintasuunnitelma ja tiekartta Ruokaviraston asiakkuustyölle.	X				
	Vahvistetaan luonnonvaratehtävien ohjauksen tehokkuutta ja vaikuttavuutta Ruokavirastossa.	X				
B11	Ruokaviraston yhtenäisyyttä vahvistetaan: <ul style="list-style-type: none"> <li>- panostamalla johtoryhmätyöskentelyssä näkemyksellisen, yhtenäisen ja innostavan perustan luomiseen viraston johtamiselle</li> <li>- varmistamalla johtamisen käytäntöjen yhtenäisyys ja vuorovaikutteisuus</li> <li>- kasvattamalla valmentavan ja luottamukseen perustuvan johtamisen osaamista</li> <li>- jatkamalla johtamis- ja esimiestehtävissä toimivien sekä koko henkilöstön valmennusta yhteisen ruokavirastolaisen kulttuurin jalostamiseksi</li> <li>- tukemalla yhteisiä toimintatapoja ja yhteisen toimintakulttuurin rakentamista</li> </ul>	X	X			
B12	Suunnitellaan ja toteutetaan viestintää kiinteässä yhteistyössä asiantuntijoiden kanssa. Tehdään viestintäyhteistyötä hallinnon työryhmissä ja osallistutaan yhteisiin hankkeisiin, kehitetään verkkopalvelujen sisältöjä ja parannetaan tiedon löydettävyyttä ottaen huomioon eri kohderyhmien tiedontarpeet.	X	X	X		
B13	Osallistutaan hallinnonalan kansainvälisen toiminnan toimintasuunnitelman valmisteluun.	X				
B2	Yhteistyössä Tulanet-kumppanien ja yliopistojen kanssa kehitetään tutkimusta sekä tarjotaan tutkimuspalveluja elinkeinolle ja riskinarviointiin. Jatketaan ja laajennetaan tutkimustulosten ja datan julkaisua avoimena datana.	X	X	X		
B3	Huomioidaan tiedonhallintalain tuomat muutokset Ruokaviraston toiminnassa.	X	X			
	Jalkautetaan digitalisaation edistämistä tukevat yhteiset toimintamallit Ruokavirastossa.	X				
	Edistetään digitalisaatiota sekä päivitetään ja kehitetään tietojärjestelmiä Ruokaviraston digitalisaatio-suunnitelman periaatteiden mukaisesti.	X	X	X	X	X
	Tarkennetaan tiekartan suunnitelmaa vuonna 2021 aloitettavien kehittämishankkeiden osalta. Valmistellaan tiedonhallintalain mukaiset lausuntopyyntöt sekä tuottavuusmäärärahan hakemisen edellyttämät selvitykset siten, että määrärahat voidaan sisällyttää vuoden 2021 talousarvioon ja/tai lisätalousarvioihin.	X				

Tavoitteet	Toimenpide	2020	2021	2022	2023	2024
B3	<b>Keskeisten käynnissä olevien tietojärjestelmähankkeiden puolivuotis- ja vuositavoitteet</b>					
	<b>VM:n tuottavuusrahaa saaneet hankkeet</b>					
	<b>Hanke 1: Eläinten terveydenhallinta (ELTE)</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Tautitapauksen ja epidemian hallintaan (P1) sekä rajoittavien määräysten hallintaan (P2) tarkoitettun tietojärjestelmän 'pienin toimintakykyinen' (engl. Minimum Viable Product, MVP) on valmis hyväksyntätestaukseen. Eläinten lääkitseminen -projektissa (P3) kehitettävän tietojärjestelmän toteutusvaihe on käynnistynyt.</li> <li>- Tautitapauksen ja epidemian hallintaan (P1) sekä rajoittavien määräysten hallintaan (P2) tarkoitettun tietojärjestelmän 'pienin toimintakykyinen tuote' on otettu pilotointiin. Eläinten lääkitseminen -tietojärjestelmän (P3) järjestelmätestaus on aloitettu.</li> </ul>	<b>x</b> <b>30.6.</b>  <b>31.12.</b>	<b>x</b>	<b>x</b>		
	<b>Hanke 2: Eläinvalvonnan ja täydentävien ehtojen tietojärjestelmän kehittäminen</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Tuki-eläinvalvonta on valvontahavaintojen tallennusten ja niihin liittyvien dokumenttien osalta kokonaisuudessaan valmis. Offline-toiminnallisuudet on testattu ja otettu käyttöön. Täydentävien ehtojen kaikki valvontahavaintojen tallennukset ja tarkastuskertomusten lähettäminen on valmistunut.</li> <li>- ID valvonnan yksilöeläinten ja ryhmäeläinten valvonta, mukaan lukien niiden täydentävien ehtojen valvonta, on valmis otettavaksi käyttöön 2021 vuoden alusta. Täydentävien ehtojen Koordinaatio-osio on valmistunut ja käytössä.</li> </ul>	<b>x</b> <b>30.6</b>  <b>31.12.</b>	<b>x</b>	<b>x</b>		
	<b>Hanke 3: Maaseudun Hyrrä-tukien sähköisen käsittelyketjun kehittäminen</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Tekninen takaisinperintä on saatettu loppuun.</li> <li>- Asiointisovellus on uudistettu teknisesti sisältäen saavutettavuusvaatimukset.</li> <li>- Maaseutujärjestelmien yhteinen takaisinperintätoiminto on toteutettu.</li> </ul>	<b>x</b> <b>30.6</b> <b>31.12</b>	<b>x</b>			
<b>Hanke 4: Ympäristöterveydenhuollon valvonnan kehittämishanke, YTVK</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Vati-järjestelmää on kehitetty valvontatyön tehostamiseksi sekä käytettävyyden osalta. Sähköistä asiointipalvelua on pilotoitu ja käyttöön otettu.</li> <li>- Eläinsuojelulain mukaisen luvan- ja ilmoituksenvaraisen toiminnan valvonnan sekä epäilyyn perustuvien eläinsuojelutarkastusten määrittely on tehty.</li> <li>- Vati-järjestelmää on kehitetty priorisoidun tuotteen kehitysjonon mukaisesti.</li> </ul>	<b>x</b> <b>30.6.</b>  <b>31.12</b>	<b>x</b>	<b>x</b>			

Tavoitteet	Toimenpide	2020	2021	2022	2023	2024
B3	<b>Hallitusohjelmärahoitusta saaneet hankkeet</b>					
	<b>Hanke 5: Tietojärjestelmien kehittäminen (CAP-uudistus)</b> - Siirtymäkauden 2021 tietojärjestelmämuutokset (Tukisovellus ja Hyrrä) - Sampo-esiselvityksen käynnistäminen <u>Uuden rahoituskauden toimenpiteiden valmistelu</u> - Peltotukivalvonnan menetelmien suunnittelu ja pilotointi (monitorointi) - Hyrrä: uuden rahoituskauden tietojärjestelmien valmistelu - Tukisovellus: uuden rahoituskauden tietojärjestelmien valmistelu (järjestelmän tekninen uudistaminen) - Eläinvalvonnan ja täydentävien ehtojen tietojärjestelmien CAP-valmistelu	X	X	X		
	<b>Hanke 6: Valmistellaan koirarekisteri vuoteen 2022 mennessä (HO)</b> - Työsuunnitelman laatiminen	X 31.12.	X	X		
	<b>Keskeiset MMM:n tuottavuusrahaa saaneet hankkeet</b>					
	<b>Hanke 7: Viljelijätukien tietojärjestelmähanke</b> - Vanhojen tukityyppien siirto uuteen Tukisovellukseen: mehiläistalouden tuki, hirvieläinvahinkokorvaus, porotalouden tuki ja puutarhatuotteiden varastointituki - Vanhojen tukityyppien siirto uuteen Tukisovellukseen: maidon kuljetustuki, petovahinkokorvaus, alkuperäiskasvit, lihankuljetusavustus sekä metsämarjojen ja -sienten varastointituki - Hukkakaurarekisteri	X 30.6. 31.12.	X			
<b>Hanke 8: Nautarekisterin uudistaminen</b> - Palveluväylän ensimmäisten palveluiden testaus Mtechin kanssa on aloitettu. Palveluväylän palvelut on toteutettu sovittujen palveluitten osalta minimikäsittelysäännöin ja suorituskykytestaus voidaan aloittaa seuraavan puolivuotiskauden aikana. Käyttöliittymän kehitys eläintenpitäjän tärkeimpien tapahtumien ja selauksien osalta on toteutettu. - Palveluväylän palvelut on sovittujen palveluiden osalta toteutettuna ja nautarekisterin käyttöliittymä on toteutettu tärkeimpien tapahtumien ja selauksien osalta. - Palveluväylän palvelut ja nautarekisterin käyttöliittymä on toteutettu kokonaisuudessaan. Järjestelmä on valmiina laajamittaiseen testaukseen sidosryhmien kanssa ja vakautusvaiheeseen. Konversio on ajettu testiympäristöön ja kokonaisuuden testaus voi alkaa. - Nautarekisterin käyttöönotto ja projektin päättäminen.	X 30.6. 31.12.	X				
B4, A18	Päivitetään riskienhallintapolitiikka. (HO)	X				
	Valmiussuunnitelmien toimivuus varmistetaan siten, että: - 2020 Ruokavirasto osallistuu vähintään yhteen harjoitukseen. - Jokainen linja/toimintakokonaisuus osallistuu vähintään yhteen harjoitukseen vuosittain.	X	X	X	X	X

**Voimavarojen hallintaan liittyvien tavoitteiden toteutumista tukevat toimenpiteet ja niiden aikataulus:**

Tavoitteet	Toimenpide	2020	2021	2022	2023	2024
C1	<p>Parannetaan henkilöstön osaamista, arvostusta ja hyvinvointia:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Laaditaan osaamiskartoitus ja pitkän tähtäimen henkilöstön kehittämissuunnitelma</li> <li>- Vahvistetaan henkilöstön ammatillista varmuutta ja kasvatetaan osaamisen arvostusta</li> <li>- Jatketaan ennaltaehkäisevää toimintaa työkykyjohtamisessa</li> <li>- Lisätään työhyvinvointia lisäämällä yhteisöllisyyttä tukevia toimia ja parantamalla sisäistä viestintää ja johtamistaitoja</li> <li>- Jatketaan ja kehitetään joustotyötä tavoitteena työn ja muun elämän yhteensovittaminen, henkilöstön parempi jaksaminen ja osaamispääoman kehittämisen motivointi.</li> <li>- Tuetaan ja vahvistetaan luottamuskulttuuria huomioimalla se henkilöstöjohtamisen linjauksissa ja soveltamalla sitä esimiestyössä.</li> </ul>	X	X	X		
C2	<p>Toiminnan sopeuttaminen käytettävissä olevaan määrärahaan: Virasto jatkaa vuonna 2019 aloitettuja sopeutustoimenpiteitä suunnitelmallisesti. Sopimuskaudella toteutetaan seuraavat toimenpiteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Henkilöstökulujen säästöt</li> <li>- Vuokramenojen säästöt</li> <li>- Muut toimenpiteet</li> <li>- Tulojen muutos</li> </ul> <p>Edellisten toimenpiteiden vaikutus vuonna 2020 on yhteensä 3 milj. euroa, jolla voidaan kattaa vuoden 2020 sopeuttamistarve. Tulevien vuosien sopeuttamistarvetta tarkennetaan ja toimenpiteitä konkretisoidaan väliraportoinnin yhteydessä. Tavoitteena on, että suunnittelukaudella sitomattoman siirtyvän määrärahan tasoksi tulee 10 milj. euroa. Arvio siirtyvän erän määrästä on esitetty Ruokaviraston rahoituslaskelmassa (liite 1).</p>	X	X			
	Kehyksen ylittäviin tarpeiden rahoitukseen tietojärjestelmien osalta haetaan keinoja MMM:n kanssa	X				
	Suunnataan toimintaa strategiseen kehittämiseen niin, että turhasta/vanhasta luovutaan rohkeasti ja rutiinit automatisoidaan. Toiminnan prosesseja tehostetaan ja yksinkertaistetaan.	X	X	X		
C3	Tutkimustoiminnassa hyödynnetään EU:n 8. ja seuraavan puiteohjelman rahoitusta yhdessä kansainvälisten ja kansallisten kumppanien kanssa. (KV)	X	X	X	X	
	Kehitetään toimintatapoja tutkimuksen ulkopuolisen rahoituksen hakemiseen (kansallinen ja kansainvälinen). (KV)	X	X			

<b>Tavoitteet</b>	<b>Toimenpide</b>	<b>2020</b>	<b>2021</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>
C4	Jatketaan tilankäytön tehostamista ja haetaan vielä aiempaa laajempaa yhteistyötä toimitilojen suhteen muiden virastojen, kuten Luken ja Syken, kanssa.	<b>x</b>	<b>x</b>			
C5	Kehitetään organisaation rakenteita viraston strategisten tavoitteiden toteuttamiseksi ja uudistetaan prosesseja lähtökohtana asiakkaiden tarpeet ja olosuhteet sekä palvelujen ja toimintamallien korkea laatu.	<b>x</b>	<b>x</b>			

**Ruokaviraston maksullista ja yhteisrahoitteista toimintaa koskevat keskeiset tunnusluvut:**

Tunnusluku (1 000€)	Arvio 2019	Tavoite 2020 <sup>21</sup>	Alustava tavoite 2021	Alustava tavoite 2022	Alustava tavoite 2023	Alustava tavoite 2024
<b>Maksullinen toiminta</b>						
- Julkisoikeudelliset tuotot yhteensä	20 168	20 190	20 190	20 190	20 190	20 190
- Kustannukset yhteensä (erillis- ja yhteis-)	20 168	20 190	20 190	20 190	20 190	20 190
- Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-	-	-	-	-	-
- Kustannusvastaavuus, %	100	100	100	100	100	100
- Liiketaloudelliset tuotot yhteensä	3 648	3 645	3 645	3 645	3 645	3 645
- Kustannukset yhteensä (erillis- ja yhteis-)	4 648	4 645	4 645	4 645	4 645	4 645
- Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	- 1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Kustannusvastaavuus, %	78	78	78	78	78	78
Hintatuki <sup>*)</sup>	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
- Kustannusvastaavuus, %	100	100	100	100	100	100
<b>Yhteisrahoitteinen toiminta</b>						
- Tuotot yhteensä, josta	800	800	800	800	800	800
- muilta valtion virastoilta saatava rahoitus	111	111	111	111	111	111
- EU:lta saatava rahoitus	49	49	49	49	49	49
- muu valtiontalouden ulkopuolinen rahoitus	640	640	640	640	640	640
- Kokonaiskustannukset	3 240	3 240	3 240	3 240	3 240	3 240
- Tuotot - kustannukset (=oma rahoitus)	-2 440	-2 440	-2 440	-2 440	-2 440	-2 440
- Kustannusvastaavuus, %	25	25	25	25	25	25
<b>Yhteistoiminta<sup>20</sup></b>						
- tuotot yhteensä	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
- Kustannukset yhteensä (erillis- ja yhteis-)	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
- Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-	-	-	-	-	-
Kustannusvastaavuus, %	100	100	100	100	100	100

<sup>21</sup> Yhteistoiminnassa ei ole huomioitu ulkoisten IT-palveluiden läpilaskutuksen osuutta (3 milj. euroa). Läpilaskutuksen ja laskutettavan henkilötöiden yhteismäärä 6 milj. euroa.

**Ruokaviraston rahoituslaskelma, 1000 €:**

Rahoituslähde	Arvio 2019	Tavoite 2020 <sup>22</sup>	Arvio 2021 <sup>22</sup>	Arvio 2022 <sup>22</sup>	Arvio 2023 <sup>22</sup>	Arvio 2024 <sup>22</sup>
<b>Toiminnan kokonaisrahoitus (tulot ja menot), josta</b>	110 641	111 906	103 653	99 694	99 174	99 174
Toimintamenomomentin rahoitus yhteensä, josta	108 559	111 856	103 603	99 694	99 174	99 174
- Nettomääräraha / nettokäyttö	73 362	76 440	68 187	64 278	63 758	63 758
- Yhteisrahoitus valtion talousarviotalouden sisältä (LKP 3978)	111	111	111	111	111	111
- Yhteisrahoitus EU:lta (LKP 3971)	49	49	49	49	49	49
- Muu yhteisrahoitus valtion talousarvion ulkopuolelta (LKP:t 3970 ja 3979)	640	640	640	640	640	640
- Maksullinen toiminta (LKP 30 -alk.)	23 816	23 835	23 835	23 835	23 835	23 835
- Muut tulot (mm. muut 3-alk. sekä 50-, 60 ja 80-alk. LKP:t)	11 381	11 581	11 581	11 581	11 581	11 581
Muu valtion TA-rahoitus (muiden mom. määrärahat)	2 082	50	50			
<b>Toimintamenomomentin rahoitus</b>						
Nettokäyttö/ -käyttöarvio	71 881	75 758	69 773	65 884	62 958	62 958
TP/Budjetoitu/TAE	73 362	76 440	68 187	64 278	63 758	63 758
Edelliseltä vuodelta siirtynyt määräraha (arvio)	9 429	10 910	11 592	10 006	8 400	9 200
Seuraavalle vuodelle siirtyvä määräraha (arvio)	10 910	11 592	10 006	8 400	9 200	10 000
, josta sitomatonta	6 000	6 800	7 600	8 400	9 200	10 000
, josta sidottua	4 910	4 792	2 406			

<sup>22</sup> Tiedossa olevan rahoituksen mahdollistama taso.

**Ruokaviraston tuotto- ja kululaskelma, 1000 €:**

	Arvio 2019	Tavoite 2020	Alustava ta- voite 2021 <sup>23</sup>	Alustava ta- voite 2022 <sup>23</sup>	Alustava ta- voite 2023 <sup>23</sup>	Alustava ta- voite 2024 <sup>23</sup>
<b>TOIMINNAN TUOTOT</b>						
Maksullisen toiminnan tuotot	23 816	23 835	23 835	23 835	23 835	23 835
Vuokrat ja käyttökorvaukset	50	50	50	50	50	50
Muut toiminnan tuotot	11 376	11 531	11 531	11 531	11 531	11 531
<b>TOIMINNAN KULUT</b>						
Aineet, tarvikkeet, tavarat						
- Ostot tilikauden aikana	3 151	2 942	2 909	2 909	2 909	2 909
- Varastojen lisäys(-)/vähennys(+)						
Henkilöstökulut	59 212	58 900	58 200	57 500	56 800	56 100
Vuokrat	7 770	7 702	7 573	7 724	7 879	8 036
Palvelujen ostot	26 279	30 018	25 500	25 000	24 000	24 000
Muut kulut	2 520	2 520	2 520	2 520	2 520	2 520
Valmistus omaan käyttöön (-)	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500
Poistot	5 000	6 000	6 000	5 000	5 000	5 000
Sisäiset kulut						
<b>JÄÄMÄ I</b>	<b>-64 190</b>	<b>-68 166</b>	<b>-62 786</b>	<b>-60 737</b>	<b>-59 192</b>	<b>-58 649</b>
<b>RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT</b>						
<b>SATUNNAISET TUOTOT JA -KULUT</b>						
<b>JÄÄMÄ II</b>	<b>-64 190</b>	<b>-68 166</b>	<b>-62 786</b>	<b>-60 737</b>	<b>-59 192</b>	<b>-58 649</b>
<b>SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA -KULUT</b>						
Siirtotalouden tuotot	4 116	3 900	3 900	3 900	3 900	3 900
Siirtotalouden kulut	9 363	9 200	9 200	9 200	9 200	9 200

<sup>23</sup> Tiedossa olevan rahoituksen mahdollistama taso



### **Ruokaviraston tietohallinto ja muut perusrakenteet**

1000€	Arvio 2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tietotekniikan käyttökulut <sup>24</sup> (LKP mm. 4204, 4304, 4322x, 4323x, 4325x, 4327x)	13 647	16 016	16 680	17 369	17 651	17 029
Tietotekniikkainvestoinnit <sup>25</sup> (LKP 1120, 1140, 11490 tietovarastot, 1255)	5 816	9 282	7 930	2 900		
Muut merkittävät investoinnit (LKP 11xx, ei 1120, 1140)	500	520	400	400	400	400

<sup>24</sup> Viraston kehysrahoitus ei riitä olemassa olevien järjestelmien ylläpitoon. Rahoitustarpeeseen haetaan ratkaisuja yhdessä MMM:n kanssa.

<sup>25</sup> Tiedossa olevan rahoituksen mahdollistama taso. Luvut eivät sisällä tulevien vuosien investointitarpeita, jotka esitetty viraston digitalisaatiosuunnitelmassa ja kehittämisen tiekartassa.

LIITE 2 Ruokaviraston perustehtäviin vaikuttavan toimintaympäristön kuvaus

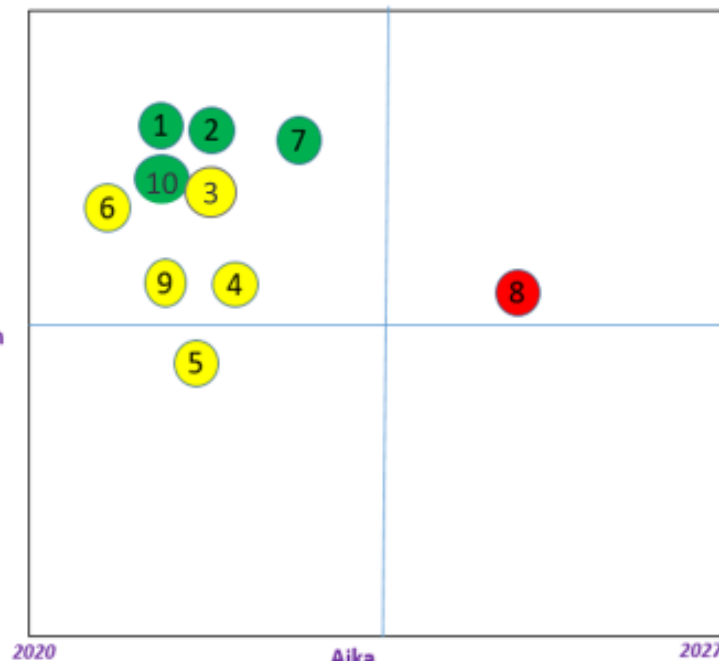
A. Toimintaympäristön keskeiset muutostekijät\*

1. Asiakkaiden palvelutarpeet muuttuvat ja monipuolistuvat
2. Kasvin- ja eläinterveystilanteen ja mikrobilääkeresistenssin pakeneminen sekä ravitsemuksellisten ja elintarviketurvallisuusriskien lisääntyminen
3. Maatalous- ja maaseutupolitiikan muutokset
4. Ilmastonmuutos ja kilpailu luonnonvaroista
5. Petoksellisen ja rikollisen toiminnan lisääntyminen
6. Hallinnon resurssien niukkeneminen, hallinnonalojen välisen yhteistyön ja toimintatapojen kehittäminen
7. Osaamis- ja kyvykkyyksvaatimusten muuttuminen sekä viranomaisilla että asiakkailla
8. Vaikeasti ennakoitavat tilanteet lisääntyvät politiikassa ja markkinoilla
9. Mediaympäristön muuttuminen, kansalaisaktiivisuuden lisääntyminen, asiantuntijuuden haastaminen
10. Toimintatapojen ja palvelujen parantaminen edellyttää uuden teknologian ja digitalisaation hyödyntämistä

Suuri vaikutus

Vaikutus organisaatioon

Pieni vaikutus



B. Näkökulmat:

- Aika / reagointiaika / vaik. ajankohta
- Vaikutus organisaatioon
- Organisaation sopeutumismahdollisuus
  - vähäinen (punainen)
  - osittainen (keltainen)
  - suuri (vihreä)

\*muutostekijät eivät ole tärkeysjärjestyksessä

## Toimintaympäristöanalyysin muutostekijöiden taustoitus

Muutostekijät eivät ole tärkeysjärjestyksessä

Toimintaympäristön muutostekijät	Muutostekijöiden taustoitus
1. Asiakkaiden palvelutarpeet muuttuvat ja monipuoliset	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Palveluiden sähköistäminen merkitsee uusien toimintatapojen käyttöönottoa ja opettelua kuluttajilta, yrittäjiltä ja viranomaisilta markkinoille tulevien uusien helppokäyttöisten sovellusten/digituotteiden myötä.</li> <li>• Teknologinen kehitys ja viestinnän murros mahdollistavat mm. yritystoiminnan, tuotevalikoiman ja palvelumuotojen nopeat muutokset sekä asiakkaan osallistamisen palveluiden ja tuotteiden suunnitteluun, kehittämiseen ja tuottamiseen. Vaatimukset ja odotukset muuttuvat muun muassa väestön ikääntymisen ja nuorten mukanaan tuomien uusien toimintatapojen myötä.</li> <li>• Kilpailun koveneminen voi muuttaa yritystoimintaa (yrityskoon kasvaminen, kansainvälistyminen, tuotevalikoiman muuttaminen, teknologian hyödyntäminen, laboratoriokentän muutokset, maatalouden muuttuminen yhä enemmän yrittäjämäisemmäksi ja yhtiömuotoisemmaksi jne.) ja yritysten vastuullisuus- ja turvallisuusajattelua (heikentää tai vahvistaa).</li> <li>• Yritystoiminnan polarisoituminen (esim. toimintaansa kehittävät - taantuvat; vastuulliset - piittaamattomat; isot - pienet) edellyttää erilaisia palveluita viranomaisilta sekä viranomaisyhteistyön lisääntymistä.</li> <li>• Kuluttajien tietoisuus ja kriittisyys ovat lisääntyneet ja ruokaan ja ruuantuotantoon liittyvät trendit kulkevat nopeasti maailmalta (urbaaniviljely, ekologisuus, eettisyys, terveystrendit, erikoistuminen, lähiruoka, luomu, kasviperäisen ruuan arvostus, uudet raaka-aineet ja ruuanvalmistustavat)</li> <li>• Viranomaispalvelujen saavutettavuuden varmistaminen eri väestöryhmille muutoksessa.</li> <li>• Tarve tukea vienti- ja tuontitoimintaa tuo uusia osaamisvaatimuksia myös viranomaisille</li> </ul>
2. Kasvin- ja eläinterveystilanteen ja mikrobilääkeresistenssin pieneneminen sekä ravitsemuksellisten ja elintarviketurvallisuusriskien lisääntyminen	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ilmastonmuutos</li> <li>• Globalisaatio - kansainvälistyminen – tavarat, ihmiset, trendit, kasvit, eläimet, vierastyövoima, kulttuurit, tieto ja myös esim. taudit/tuhoojat ja kriisit liikkuvat nopeasti, jolloin varautumisen merkitys lisääntyy.</li> <li>• Vieraslajien yleistyminen</li> <li>• Puhtaan veden saatavuus paikallisesti tai globaalisti</li> <li>• Mikrobilääkeresistenssi (AMR) vaikeuttaa eläinten sairauksien hoitoa sekä vaarantaa ihmisten terveyden suorissa eläinkontakteissa ja ympäristön tai elintarvikkeiden välityksellä.</li> <li>• Lääkkeiden saatavuusongelmat</li> <li>• Virheravitsemuksesta johtuvien elintapasairauksien ennaltaehkäisyn korostuminen (lihavuus, 2. tyyppin diabetes jne.)</li> </ul>

Toimintaympäristön muutostekijät	Muutostekijöiden taustoitus
3. Maatalous- ja maaseutupolitiikan muutokset	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Uusi hallitusohjelma sekä uusi rahoituskausi 2021-2027 aiheuttavat muutoksia säädöksiin, toimeenpanoon ja kehittämisen resursseihin</li> <li>• Uuden kauden CAP-suunnitelma– ennakoiva vaikuttaminen ja aktiivinen toimiminen valmistelussa. EU-rahoituksen vähene- misen aiheuttamat haasteet. Rahoituskorjausriskiin varautuminen edellyttää riittäviä valvontaresursseja.</li> <li>• Hallinnon yksinkertaistaminen ja byrokratian purku hallintoa keventämällä ja tukijärjestelmiä yksinkertaistamalla</li> <li>• Maatalouden kannattavuuden ja tilaluvun laskun vaikutukset maaseudun kehittämisen mahdollisuuksiin Maaseutu moni- puolistuu, mikä lisää säädösympäristön reagoitiherkkyden ja yksinkertaistamisen haasteita.</li> <li>• Nuorten kiinnostuksen herättäminen maatalous- ja elintarviketuotantoon esimerkiksi brändäämällä tuotannon eettisyys ja puhdas ruoka. Uudenlaisen yritystoiminnan mahdollistaminen ja tukeminen</li> <li>• Poliittisen ilmapiirin muuttuminen lyhytjänteisemmäksi ja tahtotilojen polarisoituminen</li> <li>• Protektionismi voi lisätä globaaleja kauppasotia, jotka saattavat kyseenalaistaa sopimusperusteisia järjestelmiä</li> </ul>
4. Ilmastonmuutos ja kilpailu luonnonva- roista	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Hiilineutraaliuuteen pyrkiminen ja siitä seuraavat toimenpiteet</li> <li>• Sään ääri-ilmiöiden lisääntymisen vaikutukset maataloustuotantoon saattavat edellyttää uusia reagoititapoja</li> <li>• Tuotannon sopeuttaminen muuttuviin olosuhteisiin</li> <li>• Uudet kasvintuhoojat ja eläintaudit voivat rantautua Suomeen</li> <li>• Ilmastonmuutos tuo uusia tuotantomahdollisuuksia</li> <li>• Bio- ja kiertotalous lisääntyvät ja ruoka ymmärretään osaksi biotaloutta</li> <li>• Kilpailu luonnonvaroista (mm. puhdas vesi, lannoitteiden raaka-aineet jne.) globaalilla tasolla lisääntyy ja hinnat nousevat</li> <li>• Resurssitehokkuus ja sivuainevirtojen tehokas hyödyntäminen edellyttävät toimenpiteitä</li> <li>• Ruokahävikki ja sen vähentämiseen tähtäävät toimenpiteet osana resurssitehokkuuden kokonaisuutta</li> <li>• Bio- ja kiertotalous ovat hallinnonalan keskeisiä toimia, joilla vaikutetaan ympäristön tilaan</li> <li>• Toimenpiteet luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi</li> </ul>
5. Petoksellisen ja ri- kollisen toiminnan lisääntyminen	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Talousrikollisuus ja petoksellisuus levinneet elintarvikeketjuun sekä lemmikkieläinkauppaan. Samalla turvallisuusriskit elin- tarvikeketjussa kasvavat.</li> <li>• Viranomaisyhteistyö esim. poliisin ja tullin kanssa</li> <li>• Eläinten hoidon laiminlyönti, merkintä- ja rekisteröintipuutteet</li> <li>• Bioterrorismin uhka tiedostettu</li> <li>• Kyberturvallisuuden varmistaminen ml. perusinfrastruktuuriin (energia, vesi jne.) kohdistuvat kyberhyökkäykset</li> <li>• Tukien väärinkäyttö ja tukiehtojen tahallinen laiminlyönti</li> <li>• Markkinoiden kansainvälistyminen tuo haasteita</li> </ul>

Toimintaympäristön muutostekijät	Muutostekijöiden taustoitus
6. Hallinnon resurssien niukkeneminen, hallinnonalojen välisen yhteistyön ja toimintatapojen kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Taloudellisten ja henkilöressurssien vähenemisen takia tehtäviä järjestellään uudelleen, toiminnan vaarantumatta</li> <li>• Digitalisaatiota hyödyntämällä ja edistämällä voidaan tehostaa hallinnon toimintaa</li> <li>• Hallinnollisen taakan keventämiseen tähtäävä työ</li> <li>• Hallinnollisten rakenteiden muutokset johtavat isompiin kokonaisuuksiin – muutosten vaikutus työn ja toiminnan tehokkuuteen.</li> <li>• Hallinnonalojen välinen tiivis yhteistyö korostuu</li> <li>• Maksajavirastotehtävien hallinnoinnin ja valvonnan vastuutahojen mahdolliset muutokset sekä viranomaisten osaamisen varmistaminen</li> <li>• Organisaatioiden ja roolien mahdolliset muutokset kasvattavat maaseudun kehittämisen osaamispotentiaalia ja verkostomaisen sidosryhmätyön merkittävyyttä.</li> <li>• Julkishallinnon yhteentoimivuuden parantaminen ja yhdessä tekemisen lisääntyminen</li> <li>• Yhteistyötarpeen lisääntyminen tutkimustiedon tuottamisessa.</li> <li>• Tiedonhallinnan lainsäädäntökehitys edistää tiedonvaihtoa toimijoiden välillä</li> <li>• Julkisen hallinnon palveluiden integroituminen toisiinsa syvenee ja konsernipalvelut laajenevat (Suomi.fi ja Valtori, Hansel, Palkeet, Senaatti)</li> <li>• Riskinhallinnan, varautumissuunnitelmien ja valvonnan resurssien riittävyys</li> <li>• Maksajaviranomaisilla on oltava valmius nopeiden muutosten toimeenpanoon lyhyelläkin aikavälillä</li> <li>• Odotukset Ruokavirastoa kohtaan viennin edistämisen tukemisessa ja yritysten valmentamisessa kv-markkinoille ovat lisääntyneet</li> </ul>
7. Osaamis- ja kyvykkyysvaatimusten muuttuminen sekä viranomaisilla että asiakkaila	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Asiakkaan onnistumista tukeva ajattelutapa edellyttää muutoksia viranomaistyöhön ja asenteisiin ja palveluihin (yksisuuntaisesta viestimisestä vuoropuheluksi - valvojasta valmentajaksi)</li> <li>• Uusi teknologia mahdollistaa uudenlaisia työskentelytapoja, viestintää ja vuorovaikutusta sekä tiedon analysoimista ja jakamista. Digitalisaatio muuttaa sekä viranomaisten että asiakkaiden osaamistarpeita ja työskentelytapoja.</li> <li>• Substanssiosaamisen lisäksi henkilöstön on välttämätöntä laajentaa osaamistaan siten, että kyvykkyys digitalisaation hyödyntämiseen kasvaa esim. tietojärjestelmäkehitys, projektityöskentely, viestintätaidot ja verkostoituminen</li> <li>• Tuotettujen tietoaineistojen laajempi ja tehokkaampi käyttö.</li> <li>• Jatkuvan oppimisen ja muuntumisen sekä reaktiokyvyn nopeutumisen vaatimus</li> <li>• Kustomointi oppijan tarpeiden mukaisesti: verkko-opiskelu, oppimispolut, urapolut, ilmiöoppiminen, mentorointi, vertaisoppiminen, coaching, jatkuva oppiminen ja kokeilu</li> </ul>

Toimintaympäristön muutostekijät	Muutostekijöiden taustoitus
Osaamis- ja kyvykkyyksivaatimusten muuttuminen sekä viranomaisilla että asiakkailla	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Verkostojen hallinta, sosiaaliset ja kulttuuriset taidot</li> <li>• Resurssien vähetessä asiantuntemuksen ja ammattimaisuuden vaatimus korostuu. Resurssien ja asiantuntemuksen haavoittuvuus on huomioitava rekrytoinneissa sekä muutos- ja häiriötilanteissa.</li> <li>• Kasvavat haasteet mm. it-työvoiman saatavuudessa omissa rekrytoinneissa sekä lisääntyvä kilpailu ulkoisten palveluntarjoajien resursseista</li> <li>• Ison organisaation johtaminen edellyttää uusia johtamistapoja ja aiempaa laajempien kokonaisuuksien hallintaa</li> <li>• Hyvä henkilöstö- ja palkkapolitiikka parantaa työmotivaatiota ja uuden oppimista</li> <li>• Uusien työskentelytapojen haltuunotto (monipaikkainen, joustava työ on nykypäivää). Useilla paikkakunnilla toimittaessa tulee huolehtia tiedonkulusta, tasapuolisuudesta, sijainnista riippumattoman työskentelyn toimintatavoista</li> <li>• Tehtäväalueiden laajentuminen esim. EU:ta laajemmalle alueelle</li> </ul>
8. Vaikeasti ennakoitavat tilanteet lisääntyvät politiikassa ja markkinoilla	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Varautumisen merkitys lisääntyy; ruokaturva ja huoltovarmuus</li> <li>• Elintarvikeketjun yritysten ja viranomaisten yhteistyön ja osaamisen merkitys varautumisessa kasvaa entisestään</li> <li>• Pandemiat ja muut terveysuhat sekä varautuminen 'mustaan joutseneen' voivat vaikuttaa valmiustoiminnan vaatimusten kasvamiseen</li> <li>• Poliittisten muutosten ennakoimattomuus; brexit, kriisit, nationalismi, protektionismi</li> <li>• Nopeat ja ennakoimattomat markkinahäiriöt vaikuttavat resurssitarpeisiin</li> <li>• Maataloustuotemarkkinoiden häiriöitä vaikeampi ennakoida ja sen myötä EU:n markkinatukitoimia käytetään epäsäännöllisesti</li> </ul>
9. Mediaympäristön muuttuminen, kansalaisaktiivisuuden lisääntyminen, asiantuntijuuden haastaminen	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ajantasainen viestintästrategia, nettisivut ja median monipuolinen hyödyntäminen edesauttavat asiantuntijatiedon ja hyvien toimintatapojen levittämistä</li> <li>• Vaihtoehtoiset totuudet haastavat tutkimustiedon. Asiantuntijatiedon arvostus pienenee kokemusasiantuntijuuden vaikutuksen lisääntyessä.</li> <li>• Sosiaalinen media edellyttää viranomaisilta viestintätaitoja ja osallistumista.</li> <li>• Viranomaisten toiminta on tarkan julkisen seurannan kohteena ja yksittäistapaukset nousevat helposti julkisuuteen ja poliittisten päättäjien mielenkiinnon kohteeksi</li> <li>• Asioiden henkilöityminen some –kanavissa ja siitä johtuva aggressiivinen palaute</li> </ul>

Toimintaympäristön muutostekijät	Muutostekijöiden taustoitus
10. Toimintatapojen ja palvelujen parantaminen edellyttää uuden teknologian ja digitalisaation hyödyntämistä	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Teknologian kehittyminen antaa uusia mahdollisuuksia sekä hallinnon sisäisten toimintatapojen, että asiakkaisiin ja kumppaneihin päin suuntautuvan yhteydenpidon, valvonnan, palveluiden ja viestinnän kehittämiseen</li> <li>• Yhteiskunta hyödyntää teknologiaa ja digitalisaation mahdollisuuksia parhaalla mahdollisella tavalla – hallinnon ja asiakkaiden yhteinen intressi</li> <li>• Yhteiskunta digitalisoituu</li> <li>• Digitaalisia palveluita koskeva lainsäädäntö muuttuu ja kehittyy, usein eri tahtia uusien palveluiden kanssa</li> <li>• Mahdollistaa kekseliäisyyttä tuotantoon, tuotteisiin, logistiikkaan sekä tiedon ja avoimen datan hyödyntämiseen</li> <li>• Sähköisen asioinnin ja sähköisten palveluiden lisääntyminen tehostavat toimintaa ja korvaavat nykyisiä menettelyitä</li> <li>• Automaation, digitalisaation, tekoälyn ja robotiikan hyödyntämisen lisääntyessä tehtävät profiloituvat uudella tavalla; kaikki prosessit käytävä läpi ennen niiden digitalisointia.</li> <li>• Teknologiariippuvaisuuden lisääntyessä alttius mm. häiriötilanteiden esiintymiselle kasvaa</li> <li>• Tietosuojan merkityksen kasvu julkisen hallinnon toiminnassa (rekisteritietojen suojaaminen, tiedonluovutusten hallinnointi)</li> <li>• Tietoturvan ja kyberuhkien uudenlainen huomioon ottaminen</li> </ul>